

Autor: Michał Szwestka

SCENARIUSZ ZAJĘĆ
„Dobra osobiste i konsekwencje ich naruszenia”

1. Cele zajęć

Uczeń zna pojęcie dóbr osobistych, potrafi interpretować i stosować właściwe przepisy prawne.

2. Kluczowe treści zajęć

- katalog dóbr osobistych i ich definicja (art. 23 k.c.);
- ochrona dóbr osobistych (art. 24 k.c.);
- odpowiednie przepisy Kodeksu karnego (karnoprawne odpowiedniki naruszeń dóbr osobistych).

3. Efekty zajęć ujęte w formie operacyjnej (z podziałem na wiedzę, umiejętności i postawy)

- uczeń zna pojęcie dóbr osobistych, potrafi wymienić ich przykłady oraz właściwe regulacje prawne;
- uczeń zna i rozumie pojęcie ochrony dóbr osobistych i potrafi wskazać właściwe regulacje prawne;
- uczeń potrafi sporządzić pozew o ochronę dóbr osobistych;
- uczeń wie, w jaki sposób można naruszyć dobra osobiste i jakie są skutki prawne takiego działania;
- uczeń potrafi korzystać z tekstów aktów prawnych i prawidłowo je interpretować.

4. Uczestnicy zajęć

Uczniowie szkoły ponadpodstawowej (ponadgimnazjalnej).

5. Czas trwania zajęć

2 x 45 minut (dwie godziny lekcyjne)

6. Metody pracy

- wykład,
- praca w grupach,

- praca z aktami prawnymi,
- dyskusja.

7. Wykaz materiałów dydaktycznych

- J. Jerzewska „Elementy prawa. Podręcznik z ćwiczeniami”,
- Kodeks cywilny,
- Kodeks karny,
- zadanie nr 1 (tabelka) – w załącznikach,
- zadanie nr 2 (kazusy) – w załącznikach.

8. Przebieg zajęć

1. Czynności organizacyjne.
2. Wprowadzenie. Podanie tematu lekcji i celów.
3. Krótki wykład o pojęciu dóbr osobistych z podaniem przykładów.
4. Podział uczniów na grupy. Każda grupa otrzymuje zestaw dwóch zadań (załączniki) oraz Kodeks cywilny i Kodeks karny.
5. Rozwiązywanie zadania nr 1 (tabelka) przez każdą z grup i omówienie go na forum klasy przez nauczyciela.
6. Rozwiązywanie kazusów – zadanie nr 2. Każda grupa omawia zadany kazus, wskazując proponowane rozwiązania. Nauczyciel poddaje pod dyskusję każde z rozwiązań. Pozostali uczniowie mają możliwość wypowiedzenia się.
7. Wykład o ochronie dóbr osobistych.
8. Z pomocą nauczyciela każda z grup sporządza pozew o ochronę dóbr osobistych na podstawie treści kazusu z zadania nr 2.
9. Dyskusja: „Naruszenie dóbr osobistych – problem naszych czasów”.
10. Rekapitulacja i ocena szczególnie aktywnych uczniów.
11. Zakończenie zajęć.

9. Forma informacji zwrotnej od uczestników na zakończenie zajęć

- rozwiązane zadania 1. i 2.,
- udział w dyskusji;
- sporządzone pozwy o ochronę dóbr osobistych;
- rekapitulacja przy aktywnym udziale uczniów.

10. Literatura przedmiotu

- J. Jerzewska „Elementy prawa. Podręcznik z ćwiczeniami”,
- K. Markiewicz „Apteczka prawna. Lex bez łez”,
- Kodeks cywilny,
- Kodeks karny.

11. Autor scenariusza

mgr Michał Szwestka

12. Opis załączników

Załącznik 1.: Zadanie 1. Tabelka do uzupełnienia

Załącznik 2.: Zadanie 2. Kazusy

Załącznik 1.

ZADANIE 1.

Czyn stanowiący naruszenie dóbr osobistych może być kwalifikowany jako przestępstwo. Proszę przyporządkować podane poniżej przestępstwa do dóbr osobistych i wpisać je do właściwej rubryki w tabeli. Jedno z przestępstw nie pasuje do tabeli. W linijce poniżej tabeli proszę napisać, które to przestępstwo i wyjaśnić dlaczego.

naruszenie miru domowego (art. 193 k.k.), fałszowanie pieniędzy (art. 310 §1 k.k.),
pobicie (art. 158 §1 k.k.), zniesławienie (art. 212 §1 k.k.), stalking (art. 190a §1 k.k.)

DOBRA OSOBISTE (k.c.)	PRZESTĘPSTWO (k.k.)
zdrowie	
wolność	
cześć	
nienaruszalność mieszkania	

Załącznik 2.

ZADANIE 2. Rozwiązywanie kazusów w grupach – omówienie treści kazusu, przedstawienie klasie konsekwencji prawnych danej sytuacji oraz proponowanego rozwiązania. Dyskusja.

1) Jan Kowalski jest prezesem spółki „Kowal i ekipa” Sp. z o.o. Pracownik Kowalskiego oburzony faktem, że po raz kolejny nie otrzymał w terminie wynagrodzenia, rozwiązał umowę o pracę, po czym dokładnie opisał całą sytuację na forum internetowym, nazywając przy tym Kowalskiego oszustem i złodziejem.

2) Pani Koszykowa pożyczyła od swojej sąsiadki 1500 zł. Gdy nie oddała pieniędzy w terminie, sąsiadka wtargnęła do jej mieszkania i powiedziała, że nie wyjdzie z niego, dopóki nie otrzyma zwrotu pieniędzy. Mimo wyraźnej prośby o opuszczenie mieszkania sąsiadka wyszła z niego dopiero po godzinnej awanturze. Sąsiadka opowiedziała o całym zajściu innym mieszkańcom bloku i ostrzegła, by nikt Koszykowej nie pożyczał pieniędzy.

3) Kasia postanowiła rozpocząć karierę muzyczną. Wymyśliła sobie pseudonim artystyczny Katarina! i założyła profil na ogólnodostępnym portalu społecznościowym, gdzie zaczęła wrzucać krótkie filmiki ze swoimi piosenkami. Żeby stać się bardziej popularną, opowiedziała na jednym z filmików, że jest kuzynką znanej polskiej wokalistki (którą wymieniła z imienia i nazwiska). Nie było to zgodne z prawdą. Wokalistka przez przypadek dowiedziała się o filmiku Kasi.

4) Ola pożyczyła w pracy telefon komórkowy od swojej koleżanki Basi. Basia zapomniała wylogować się z Facebooka, zatem Ola wykorzystała sytuację, żeby przeczytać jej korespondencję. Zauważyła, że jedną z wiadomości było zaproszenie na kawę od Radka, o którego względy obie koleżanki rywalizowały. Ola odpisała mu z konta Basi, żeby dał sobie spokój, po czym z tego samego konta zamieściła kilka obraźliwych komentarzy pod jego zdjęciami, skasowała wiadomość i wylogowała się. Sprawa szybko wyszła na jaw.